

SZTEhírek > Hírachívum > 2015. Február

Nyolc kötetben a szegedi tudományosság

2015. február 26.

Közel 150 tudós szerző és szerkesztő, tudományos szervező és nyomdai szakember munkájának köszönhetően született meg a Szegedi Egyetemi Tudástár. A 8 kötet 2015. február 25-i bemutatójának a Móra Múzeum díszterme adott otthont.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 2

Tweet

A szegedi tudománytörténet lenyomata és a Szegedi Tudományegyetem senior kutatói teljesítményének keresztmetszete a Szegedi Egyetemi Tudástár.

Egyedülálló vállalkozás

A Szegedi Egyetemi Tudástár **nyolc kötete közel két és félezer oldalon mutatja be a Szegedi Tudományegyetem múltjának képeit**; Nobel-díjas tudósának, Szent-Györgyi Albertnek szellemi örökségét, jelenének gazdagságát, az egyetemen folyó kutatások minőségét, nemzetközi távlatait.

A nyolc kötetes Szegedi Egyetemi Tudástár négy könyve a múltra orientál, négy pedig a jelenre és mind a nyolc a jövőre. A múltra fókuszáló **1. kötet tartalmazza a szegedi Nobel-díj 75. jubileuma alkalmából szervezett tematikus szabadegyetemi előadásokat**, bemutatja, mit jelent a mai emberek és a különböző tudományok képviselői számára Szent-Györgyi hagyatéka. **Ennek angol nyelvű változata a 2. kötet**. Szintén a múltról szól a **3. kötet**, mely a **Szent-Györgyihez köthető és általa írt cikkek gyűjteménye**, Szent-Györgyi Albert a Délmagyarországban és a New York Timesban címet viseli. A múltidézést az **egyetemtörténeti fotógyűjtemény, azaz a 8. kötet** Báthory-fejedelemig visszanyúlva segíti: a képekönnyv **több mint 400 fotón keresztül mutatja be az universitas történetét**.

A kiemelkedő szegedi kutatói műhelyek, doktori iskolák állnak a négy tudományterületi kötet középpontjában: az **Élő természettudományok (4.)**, az **Élettelen természettudományok (5.)**, a **Bölcsészettudományok (6.)**, a **Bölcsészeti- és társadalomtudományok (7.)** kötet.

A Szegedi Egyetemi Tudástár a TÁMOP 4.2.3-12/1/KONV-2012-0035 számú Tudományos eredmények elismerése és disszeminációja a Szegedi Tudományegyetemen című pályázat egyik eredménye.

A szegedi egyetem emberöltőjének tükré

A Szegedi Egyetemi Tudástár bemutatóján Blazovits László, az SZTE professor emeritusa elmondta: a szegedi egyetem történetét bemutató nyolc kötetes Tudástár 1872-től ismerteti az universitas történetét. Ez a nyolc kötet **ablaknyitás az egyetem történetének utolsó nagyobb időszakára. „A kötet egyfajta tükör, a szegedi egyetem legutóbbi emberöltőjének tükré, melybe, ha belenéz, az egyetem önmagát látja, az idegenek pedig megismerhetik az egyetemet és annak tudományos képét”** – fogalmazott. Hozzátette: a Tudástár jelentősége egyetemtörténetileg és tudománytörténetileg is nagy. **A sorozat bemutatja az egyetem kivirágzását, ismerteti, hogy mennyire kiterjedt az itt dolgozó kutatók tevékenységének világa. „Ez nagyszerű, hiszen egy szellemi központot képviselünk, amely kapcsolódik az európai és az Európán túli szellemi központokhoz is. Köszönet illeti mindazok munkáját, akik részt vettek a sorozat kiadásában, hiszen ezzel nagyon nívós és rangos szintre emelték az egyetemet”** – mondta.

A kutató munkájának eredménye hogyan lesz közkinccs?

Vígh László akadémikus, az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont főigazgató-helyettese elmondta: különleges **élmény volt számára olvasóként, ahogy a kötet leírja Szent-Györgyi munkásságát**, hiszen az SZBK munkatársaként maga is részese lehetett Szent-Györgyi és tanítványa, Straub F. Brunó szellemiségének. **„Úgy gondolom, a tanulmányok ragyogóan számolnak be arról a szellemről, ahogyan működött a Szent-Györgyi léggör és rendszer. Az SZBK sikeréhez is hozzájárult az a szabadság és stílus, amit Szent-Györgyi ránk hagyott”** – mondta. Kiemelte: **az elkészült könyv közkinccs, így lesz közkinccs a kutatók és a kutatószerzők munkája is, de közkinccs úgy is, hogy cikkek készülnek, hogy szabadalmak, felfedezések születnek.**

Az egyetem és az SZBK összefogása célul tűzi ki, hogy valamilyen módon, Szegeden **elinduljon egyfajta közösködés, főleg az élettudományok területén**, például inkubátorházak jöjjenek létre, ezáltal a kutatók munkája még inkább közkinccsé váljon – fogalmazott Vígh László.

A média szerepe a tudománynépszerűsítésben

Tudománykommunikációt oktat Palugyai István az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. A szegedi könyvbemutatón elmondta: fiatal újságíróként személyesen is volt szerencséje Szent-Györgyit látni. A tudománynépszerűsítésről szólva kiemelte: **a média alapvető szerepet játszik a tudományok közvetítésében, ráadásul segíti formálni a közvéleményt abban, hogy támogassa és megértse a tudás alapú társadalom kialakításának szükségességét.**

A tudományos és ismeretterjesztő világban az a tendencia mutatkozik, hogy ma már a kutatók és olvasók, részben anyagi okokból, nem rendelik meg a nyomtatott folyóiratokat, **az online változatot részesítik előnyben.** A hírfogyasztók körében pedig egyre szűkül az a réteg, amelyik továbbra is időt szán a mélyebb háttérrel adó, vagyis az elemzett információk olvasására. **A tudományos újságírás közszolgálati jellege gyengül, ugyanakkor a tömegkommunikáció kétirányúvá válik.**

Az USA-ban a gazdasági krízis megtizedelte a médiában a tudományos cikkek számát, ugyanakkor **a PR szakemberek száma jelentősen emelkedett** – ismertette a tendenciát Palugyai. Hozzátette: csökken a tudomány szerepe a médiában. Kiemelte: az ELTE-n elindított tudománykommunikáció szak két szakirányán – média és múzeum- kommunikáció – szakembereket képeznek azzal a céllal, hogy **az egyetemeken, a kutatóintézetekben a jövőben sokkal jobb legyen a kommunikációs munka**, hosszú távon átalakuljon a tudománykommunikáció.

Hűek elődeinkhez

A Szegedi Egyetemi Tudástár sorozat-szerkesztői közül elsőként megszólaló Dux László, az SZTE Általános Orvostudományi kar professzora kiemelte: **„nem akkor vagyunk hűek az elődeinkhez, ha ugyanazt csináljuk, amit ők csinálnak, hanem ha azt tesszük, amit most ők tennének a helyünkben”.** Szent-Györgyi életművéből hatalmas sorozatokat lehet készíteni, itt azonban olyan kötetek készültek, amelyben **Szent-Györgyivel egy időben, vagy már hamarabb megindult tudományos iskolák bemutatkozására nyílt lehetőség.**

A tudományterületi kötetek készítésekor fontos szempontnak tartották, hogy legalább 3-4 generációra kiterjedő, egymásra épülő tudományos munka legyen az adott területen, valamint hogy fiatal doktorjelöltek is dolgozzanak egy-egy tudományterületen.

(/site/upload/2015/02/img_1769.jpg)

Nyolc kötetben a szegedi tudományosság - GALÉRIA

Szent-Györgyi Albert a Délmagyarországban és a New York Timesban

„Tényleg nagyon örülök ennek a nyolc kötetnek, magaménak érzem, főleg azért mert a nyolcból négyhez van közvetlen közöm is” – mondta Hannus István. Az SZTE Természettudományi és Informatikai Kar professor emeritusa a szabadegyetem- sorozatra épülő 1. kötet egyik szerzője (e kötet angolul is megjelent), továbbá a 3. és az 5. kötet szerkesztője.

Hannus István szívéhez legközelebb a Szent-Györgyi Albert a Délmagyarországban és a New York Timesban címet viselő 3. kötet áll. Az USA-ban töltött fél év alatt gyűjtötte ki a New York Times-ban Szent-Györgyiről megjelent közel 130 cikket, ez azonban kevés volt egy önálló kötethez ezért tette hozzá a Délmagyarországban megjelent cikkeket is. Így jelenhetett meg a Szegedi Egyetemi Tudástár 3. kötete, mely 1928-tól 1948-ig Szent-Györgyi munkásságát a Délmagyarország alapján, 1948 után pedig amerikai munkásságát a New York Times tükrében mutatja be. A kötetből olyan érdekességek is kiderülnek, mint hogy Szent-Györgyi Nobel díjra vezető szegedi felfedezéseit a mai Déri Miksa iskolában végezte – tudtuk meg.

A szegedi tudományosság népszerűsítése

A kötetbemutatón *Újszászi Ilona*, az egyik sorozat-szerkesztő elmondta: **a vállalkozás egyik fő célja az volt, hogy a szegedi tudományosságot népszerűsítsék, minél többféle módon és eszközzel.** A könyvek készülése során bebizonyosodott, hogy a Délmagyarország legszebb korszakaiban nagyon sok írás szólt a szegedi tudományról, Szent-Györgyi Albertről, mely részben a média munkásoknak köszönhető. Például a Szabadegyetem – Szeged 2012. évi, Szent-Györgyi munkásságához kötődő előadásainak is ihletet adhatott egy-egy Szent-Györgyi Albertről szóló újsághír. Ezekre az előadásokra épül a Szegedi Egyetemi Tudástár 1. kötete. E kötet szerkesztőjeként *Újszászi Ilona* elmondta: Szeged Nobel-díjas tudósának gazdag életművéhez kötődnek az SZTE mai kutatói, a különböző tudományterületekről. E kötet tanulmányait – az SZTE-n belüli összefogás szép példájaként – az egyetemi nyelvoktatásban és szakfordító képzésbe bekapcsolódó munkatársak fordították angolra.

„A Szegedi Egyetemi Tudástár Hannus István által szerkesztett 3. kötete bizonyítja azt, hogy az újságírók munkájára szükség van a tudomány népszerűsítésében is” – mondta. Hozzátette: a nyolc kötetnek egyetemtörténeti jelentősége is van. A Klebelsberg könyvtár munkatársainak köszönhetően készült el az egyetemtörténeti fotógyűjtemény. E vállalkozáshoz segítséget nyújtottak a Móra Múzeum, valamint a Somogyi Könyvtár munkatársai.

A sorozatszerkesztők közül *Pál József* nem tudott részt venni a rendezvényen, gondolatai elolvashatók a nyolc kötet szerkesztői bevezetőjében, valamint a Vajda Zoltánnal közösen gondozott 6. és 7. kötetet lezáró utószóban.

A Pál Józseffel készült interjú itt meghallgatható:

*

A Szegedi Egyetemi Tudástár nyolc kötetének az elérhetőségéről információt adnak a +36 70 4396778 telefonszámon, a szem@rekt.szte.hu (mailto:szem@rekt.szte.hu) címen, illetve személyesen a Szegedi Egyetemi Kiadó Honvéd téri irodájában.

SZTEinfo – Gajzer Erzsébet
Fotók: Ócsai Gábor

Korábban írtuk:

Pillanatfólvétel a tudományról: közgyűlés és könyvbemutató (/sztehirek/2015-februar/pillanatfolvetel? folderID=28503&objectParentFolderId=28503)

Sikeres két év után zárult az SZTE tudománynépszerűsítő projektje (/sztehirek/2014-december/sikerkes-ket-ev-utan? folderID=27557&objectParentFolderId=27557)